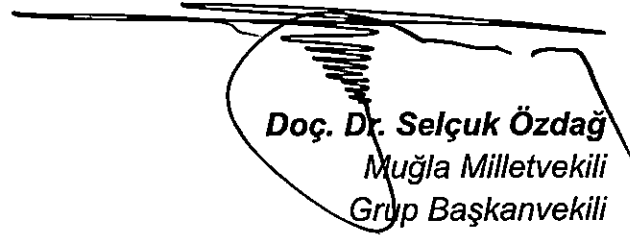

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu bankalarının kullandırılan kredilerin tahsis süreçleri, bu kredilerin geri ödeme performansı, kredi tahsisinde objektif ve hukuki kriterlere uyulup uyulmadığı, kamu kaynaklarının etkin, verimli ve şeffaf kullanılıp kullanılmadığı ile ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlardan hibe alan sivil toplum kuruluşlarının mali yapıları, faaliyetleri ve denetim mekanizmalarının etkinliğinin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 07.08.2026

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Kamu bankaları, tasarruf sahiplerinden topladıkları kaynakların yanı sıra kamu güvencesi ve kamu sermayesi ile faaliyet gösteren, ekonomik kalkınmaya katkı sunmak ve kamu yararını gözetmekle yükümlü finans kuruluşlarıdır. Bu nedenle kullandıkları kredilerin hangi kriterlere göre tahsis edildiği, kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılıp kullanılmadığı ve geri dönüş performansı hesap verebilirlik bakımından da ciddi önem taşımaktadır.

Son yıllarda kamuoyunda kamu bankalarının kullandırılan bazı yüksek tutarlı kredilerin yeterli teminat alınmaksızın verildiği, kredi tahsis süreçlerinde objektif bankacılık kriterleri yerine siyasi, ekonomik veya kişisel ünsiyet ilişkilerinin etkili olduğu yönünde çeşitli iddialar gündeme gelmektedir. Bunun yanında önemli miktardaki bazı kredilerin yeniden yapılandırıldığı, tahsil edilemediği veya takip hesaplarına aktarıldığı yönündeki tartışmalar kamuoyunun dikkatini çekmektedir.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu düzenlemeleri kredi tahsis süreçlerinde risk analizi, mali yeterlilik, teminat yapısı ve kredi değeri gibi objektif kriterlerin esas alınmasını öngörmektedir. Buna rağmen kamu bankalarının kredi politikalarının bu esaslara uygun yürütülüp yürütülmediği hususunda kamuoyunun yeterli bilgiye sahip olmadığı görülmektedir.

Kamu kaynaklarının etkin kullanımı bakımından bu süreçlerin TBMM tarafından denetlenmesi anayasal bir sorumluluk ve zorunluluktur.

Diğer taraftan ülkemizde faaliyet gösteren çok sayıda sivil toplum kuruluşu, vakıf ve dernek ulusal kamu kurumlarından, belediyelerden, uluslararası kuruluşlardan, yabancı devlet destekli fonlardan ve çeşitli hibe programlarından önemli miktarlarda mali kaynak temin etmektedir. Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler kuruluşları, Dünya Bankası, kalkınma ajansları, yabancı vakıflar ve benzeri kuruluşlardan sağlanan hibelerin hangi amaçlarla kullanıldığı, projelerin hedeflerine ulaşp ulaşmadığı ve mali raporlamaların yeterliliği hususları kamu yararı açısından önem taşımaktadır.

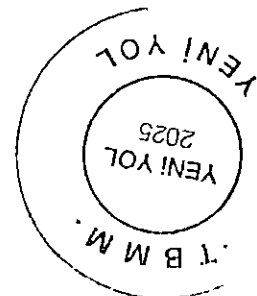
Anayasa'nın 33'üncü maddesi kapsamında güvence altına alınan örgütlenme özgürlüğü ile sivil toplum faaliyetlerinin desteklenmesi demokratik toplum düzeninin vazgeçilmez unsurlarındandır.

Bu kapsamda;

- Kamu bankalarınca son yıllarda kullandırılan kredilerin sektörel ve kişi/şirket bazındaki dağılımının,
- Kredilerin hangi objektif kriterler esas alınarak tahsis edildiğinin,
- Kredi tahsis süreçlerinde siyasi nüfuz, ayrımcılık veya farklı saiklerin etkili olduğu yönündeki iddiaların,
- Geri ödenmeyen, yeniden yapılandırılan veya takip hesaplarına intikal eden kredilerin nedenlerinin,
- Kamu zararına yol açabilecek uygulamaların bulunup bulunmadığının,
- Risk yönetimi ve iç denetim mekanizmalarının yeterliliğinin;
- Ulusal ve uluslararası kaynaklardan hibe alan sivil toplum kuruluşlarının mali şeffaflık düzeylerinin,
- Hibe kaynaklarının amaçlarına uygun kullanılıp kullanılmadığının,
- İlgili kamu kurumlarının denetim süreçlerinin etkinliğinin,
- Mevzuatta ihtiyaç duyulan değişikliklerin belirlenmesinin kamu yararı bakımından ayrıntılı şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin anayasal denetim yetkisi kapsamında yürütülecek kapsamlı bir araştırmanın, kamu kaynaklarının etkin kullanımının güçlendirilmesine, finansal sistemde güvenin artırılmasına, kredi tahsis süreçlerinde şeffaflığın sağlanmasına ve sivil toplum alanında hesap verebilirlik mekanizmalarının geliştirilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu nedenlerle TBMM bünyesinde bir Meclis Araştırması açılması önem arz etmektedir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

